

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐-๑๑/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๒/๒๕๕๓

วันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

พรรคสยามมีเหตุอันควรต้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และกรรมการบริหารพรรคจะจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือไม่ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองต้องถูกยุบ ตามมาตรา ๙๗ หรือไม่

ความเห็น

มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า พรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ และผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง จะถูกห้ามจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ต้องถูกยุบหรือไม่

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคสยาม ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด ทั้งนี้ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว ๔๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ แจ้งพรรคการเมืองทุกพรรครวมทั้งผู้ถูกร้อง ให้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา เสนอต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยให้ถือปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย พร้อมแนบแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ.๘) ซึ่งเป็นแบบที่ผู้ร้องกำหนด และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และพรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้รับเอกสารดังกล่าวพร้อมเอกสารแนบทางไปรษณีย์แล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รับรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และตรวจสอบแล้ว เห็นว่าไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ถูกต้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องวิธีการรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ กล่าวคือรายงานดังกล่าว ไม่ได้ดำเนินการรับรองโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง และนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และจัดส่งให้ผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แต่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการแต่อย่างใด จนพ้นกำหนดดังกล่าว หลังจากนั้นในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งได้รับความเห็นชอบในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ต่อมาวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้หามีคำสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง และระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พรรคการเมืองผู้ถูกร้องยังคงมีสถานภาพความเป็นพรรคการเมืองซึ่งมีหน้าที่ต้องดำเนินการของพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ คือต้องรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ก็ไม่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคให้ถูกต้องตามกฎหมาย และจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ สำหรับรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายการดำเนินงานกิจการของพรรคให้ถูกต้องแล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เมื่อครบกำหนดแล้วผู้ถูกร้องเพิกเฉย ผู้ร้องมีหนังสือให้ชี้แจงเหตุผลอีกภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกร้องก็เพิกเฉยอีก

ข้อเท็จจริงได้ความดังกล่าว เห็นว่า ตามคำร้องที่ ๑ ถือได้ว่าความปรากฏต่อนายทะเบียน พรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องที่ ๑ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการยื่นเมื่อพ้นกำหนด ๑๕ วัน ตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง การยื่นคำร้องของผู้ร้องเช่นนี้จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เห็นควรยกคำร้องนี้

ในส่วนของคำร้องที่ ๒ ถือได้ว่า ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน จึงชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสองแล้ว และเมื่อข้อเท็จจริงได้ความตามที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นกรณีที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ถูกต้อง ตามกฎหมายแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ แม้ผู้ร้องจะแจ้งเตือนและแจ้งให้ชี้แจงเหตุผล แต่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องก็เพิกเฉย เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุต้องยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ และในกรณีเช่นนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง... ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” ดังนี้ เมื่อพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ต้องถูกยุบไปด้วยเหตุที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญย่อมต้องมีคำสั่ง ตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังกล่าวด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความเห็นว่า ควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

มีคำสั่งยุบพรรคสยาม ผู้ถูกร้อง และห้ามผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง
จัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วม
ในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่ง
ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ